

Maria Barbal

TÀNDEM

J.P.

DESTINO

Premi Josep Pla 2021

Maria Barbal

TÀNDEM

Premi Josep Pla 2021

Edicions Destino

El jurat del Premi Josep Pla 2021 el formaven:
Laia Aguilar, Marc Artigau, Montse Barderi,
Glòria Gasch i Antoni Pladevall.

Queda rigorosament prohibida sense l'autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

© Maria Barbal, 2021

© Columna Edicions, Llibres i Comunicació, S.A.U. / Destino, 2021
Av. Diagonal, 662-664 - 08034 Barcelona

Primera edició: febrer del 2021

ISBN: 978-84-9710-309-1

Dipòsit legal: B. 1.431-2021

Fotocomposició: Grup62

Sempre ens falta alguna cosa, i quan vaig descobrir l'Elena, a mi em faltava quasi tot. Jo només existia.

Era un dia de primavera esquerp, d'aquells de finals de març, quan a Barcelona venteja i fa fresca, però cap allà a migdia has de córrer a treure't roba perquè la calor ha penetrat els cossos despitats. No acostumo a dur americana, soc dels qui prefereixen la flexibilitat del punt, i a més la Remei els últims temps s'entretenia teixint jaquetes de mitja. En tinc quatre, de colors diferents. No va morir de càncer, no. Cap llarga malaltia. Una tarda, tot just encetada la que hauria estat la cinquena peça, ella m'havia

avisat dient que jo encara no tenia cap jaqueta de color verd, va dir-me em fa mal a la closca, així mateix, i s'hi va posar la mà com un nen petit. Al cap de res va estirar els peus i va expirar, les agulles amb unes quantes passades teixides havien relliscat ja per damunt de la seva faldilla i jo vaig córrer a trucar a emergències, desorientat i confós. Era la primera vegada que veia morir algú, però justament va recaure en la Remei, la persona de qui m'havia enamorat feia massa temps.

Per introduir la trobada amb l'Elena he escrit sobre la primavera i he recalat en la Remei. No era la meua intenció. Ben lluny n'estava. Tornaré a començar.

Per raó del mal d'esquena i perquè vaig dir-li que dormia malament, el metge m'havia recomanat practicar ioga, i jo m'havia apuntat a un grup d'iniciació al Centre Cívic de Cotxeres, al barri de Sants, on visc. Quan vaig entrar a la primera sessió, em vaig adonar que era l'únic home entre una dotzena o més de dones. No era confortable, però, a certa edat, una situació

que anys abans se m'hauria fet incòmoda no em feia gaire efecte i fins m'hi anava trobant bé.

Quan, un matí, l'Elena em va preguntar si havia estat pare de l'escola Estrella, on havia anat el seu fill els primers anys, jo quasi no em recordava que un temps llunyà havia estat pare. Aclareixo que el meu fill és viu, això tinc entès, però fa anys que viu a la Gran Bretanya i des de l'enterrament de la Remei no l'he tornat a veure ni m'ha escrit. L'Elena em va dir que es recordava d'una nena, de nom Sílvia, amb qui el seu fill Marc sempre volia anar, però ella era més petita, d'un curs o dos menys. Vaig entendre que em recordava com el pare de la Sílvia. Segons ella, un dia havíem estat amb altres pares i mares al zoològic amb les criatures. Mentre em parlava veia una cara plena de llum i uns ulls bonics que defugien el cara a cara.

Jo no acostumo a mentir, però l'instint em va xiular que si li deia que no era el pare de cap Sílvia, bona nit i bona hora. Ara m'adono que vaig iniciar així una mena de camí en fals que podia haver portat conseqüències, però ja ho he dit en començar, jo estava molt necessitat. Penso que la mentida poc o molt em va

afavorir, perquè, tal com em veig, per força havia de resultar-li ben poc atractiu físicament sense ser d'alguna manera algú conegut per a ella. Val a dir que jo ja m'havia fixat en l'Elena perquè entre les dones del grup no era de les més grans i el seu cos, una mica ple i ben proporcionat, em resultava atractiu. D'una forma ben natural, semblava bastant més jove del que en realitat era.

A la sortida vaig seguir-la a distància sense cap propòsit concret, potser esperant que l'atzar fos benèvol i em tornés a posar en contacte amb ella. Al cap d'un tros de caminar juntes, l'Elena va separar-se d'una altra dona del grup i va entrar en una cafeteria. Jo, espantat per la segona xamba, vaig passar de llarg i vaig caminar un bon tros carrer de Sants direcció plaça Espanya mirant els aparadors com si necessités res de material. De sobte em vaig recriminar, em vaig insultar. Era un carcamal i res no tindria perquè no feia ni un pas per obtenir-ho. Quan vaig estar ben indignat vaig girar cua i vaig tornar al bar. Allí estava, prenent cafè, i em va semblar que quan m'hi apropava, ella, tota absorta, acabava de dir un mot en veu alta.

Sempre m'han atret les dones que prenen cafè en comptes de cafè amb llet. L'Elena no va demostrar sorprendre's de la meua presència i vam continuar enraonant del seu Marc i jo vaig inventar-me la vida d'una Sílvia que, vaig pensar, seria filla meua per una estona i, tot seguit, l'esborraria del mapa.

De fet, l'Elena em va parlar del seu fill. Llavors era mestre, com ho havia estat ella, i vivia sol, es veien poc. L'Antoni fa vora deu anys que viu a fora. En porta tres a Bournemouth, una ciutat a la costa sud davant l'illa de Wight, i no sembla tenir intenció de retornar.

—La Sílvia viu a Alemanya.

Havia de viure en un altre país, no sé per què vaig pensar-ho així, però ja estava dit. Vaig triar Alemanya, en concret Colònia, perquè hi havia estat. Quan ella va respondre amb una altra pregunta i jo no sabia què dir, vaig notar el silenci, però em va semblar un buit de so tolerable, fins i tot bonic, i hi vaig restar un moment com encantat. No va repetir la pregunta, semblava que també s'hi trobava bé, sense dir res. Llavors ja m'havia fet una idea de quina persona era l'Elena i em sentia una mica badoc.

El més curiós és que a la cafeteria tothom semblava haver-se posat d'acord per fer una pausa a les converses. Després de girar-me a veure si passava alguna cosa extraordinària, li vaig etzibar:

—Si tens un fill que val tant, com és que estàs tan trista?

Els seus ulls entre verd i torrat clar es van ennuvol·lar. Llavors no n'estava segur, els veia verds, i a l'instant següent, mentre s'alçava, del color d'algunes fulles torrades de tardor.

M'havia canviat de pressa per esperar-la al carrer. Durant la sessió, l'Elena i jo no havíem tornat a coincidir de costat. Jo m'havia col·locat al fons de la sala i havia procurat observar-la en tots els moments en què escoltàvem les indicacions. Com sempre, la veia serena, i aquell matí els cabells del clatell es veien d'un castany lluent amb el sol que entrava a l'aula. Em va semblar un bon auguri.

Quan vaig començar a baixar les escales se'm va reunir una de les senyores —dic senyores a les qui són més grans que no pas jo—, una velleta simpàtica que aquell dia concret jo hauria volgut ben lluny de mi i que em va començar a

parlar dels efectes que el ioga tenia en la seva salut. Jo havia vist l'Elena baixant a dos pisos de distància. Normalment les dones es canvien més a poc a poc que els homes i jo, a més, tenia un espai per a mi tot sol i acostumava a enllestir en poca estona, però l'Elena havia anat més de pressa. Mentre enraonava amb la senyora vaig pensar que potser es volia distanciar, però, saltant-me la simpatia deguda, vaig interrompre la companya entusiasta del ioga i li vaig dir:

—He de fer via! Fins dijous.

Fer via, fer via.

Quan vaig arribar al carrer de Sants, l'Elena no es veia, s'havia esfumat. No em podia exposar a coincidir amb algú altre del grup i vaig travessar en direcció a casa. En passar per la pastisseria Vives vaig tombar-hi el cap i l'Elena era allí dins, la porta transparent em mostrava la seva esquena. Vaig esperar-la arran d'aparador sentint com la gana se m'obria.

Em va agradar que no digués res en trobar-nos i també que m'oferís galetes de xocolata, se n'acabava de comprar. Semblava que tots dos caminàvem cap a la mateixa casa. El temps era ventós, uns núvols grans es movien

en un cel de claror molt viva i hi havia contrastos. Ara molta llum, ara una mica menys. Malgrat l'estridència dels vehicles en direccions oposades, vaig tenir la sensació que l'ambient em donava aire com si jo encara mereixés coses bones i tot plegat no fos una pura misèria.

—Des de l'altre dia...

Ella continuava callada, menjava amb calma com una nena refinada.

—... m'han quedat ganes de parlar amb tu...

Vaig sentir la necessitat de contradir-me.

—... d'estar amb tu!

—Ni que jo fos la Sofia Loren!

Ho va dir en veu ben alta i un home que caminava a prop nostre es va girar. Vam arrencar a riure i ens vam parar, l'home va allunyar-se. Quan ella va tornar a la seva expressió seriosa li vaig veure una mica de xocolata al llavi de dalt a l'esquerra i amb un dit l'hi vaig treure, dilatant el contacte. Em va mirar amb fixesa i vaig témer que em clavés un bolet.

—De què vols parlar? De practicar ioga?

Llavors que el temps de nou se m'apareixia ensopit, la paraula *practicar* va fer dintre meu un ring de bicicleta.

—Estarem millor en un lloc tranquil.

Vaig agafar-la d'una mà i caminant de pressa cap al meu pis no devíem trigar ni cinc minuts. Temia que em clavés una estrebada o fes morros, podia passar que digués quina mosca t'ha picat, esperava que potser hi hauria una pregunta, però al costat meu, com una adolescent que s'escapa de classe amb un company, va pujar les escales al mateix ritme que jo, sense un mot.